

*Дорошенко А.В., студ. гр. ЕП-16м-2
(науковий керівник – Семикіна М.В., д.е.н., проф.)
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АПК ДОБРОВЕЛИЧКІВСЬКОГО РАЙОНУ

Агропромисловий комплекс (АПК) – один з найбільших і найважливіших секторів економіки України. Від рівня його розвитку, стабільності функціонування, особливо сільського господарства, залежить стан економіки і продовольча безпека держави, розвиток внутрішнього і зовнішнього ринків, рівень життя населення. АПК України дає 95% продовольчих ресурсів, за рахунок його продукції формується понад 2/3 фонду споживання. Продукція АПК в експортному потенціалі країни становить 26,5%, в тому числі сільського господарства – 14%, харчової і переробної промисловості – 12,5%. На сільське господарство припадає близько 20% загального обсягу валового продукту держави. У світовому масштабі Україна виділяється виробництвом цукрових буряків, соняшнику, картоплі. Незважаючи на аграрну кризу і значний спад сільськогосподарського виробництва, Україна за рівнем виробництва продукції на душу населення не поступалася як країнам Європи, так і світу.

Складний період переживає нині наша країна. Економіка всього народного господарства, у тому числі і його складова частина АПК, перебувають у кризовому стані. Велика відповідальність лежить на корпусі економістів країни, які повинні здійснювати реформування існуючого економічного механізму в напрямі ринкових відносин. При цьому з об'єктивних причин самим економістам у ході реформ слід переозброюватися, тому що в ринковій економіці існує свій апарат, відмінний від апарату періоду адміністративно-командної системи управління. Не викликає сумніву той генеральний курс, який був обраний на проведення глибоких економічних реформ в АПК країни і перехід до ринкових методів господарювання. На превеликий жаль, маючи в сільському господарстві великі національні та природні потенціальні можливості, країна не змогла створити конкурентоздатного товаровиробника з питань продуктивності праці. І – що саме головне – Україна не забезпечила собі перших місць у світі за тривалістю життя її населення. А це, мабуть, найбільш комплексний показник ефективності суспільного виробництва взагалі і АПК зокрема. Наше виробництво було надзвичайно трудомістким. За цих умов країні відводилась роль сировинного додатка для країн із розвинутою ринковою економікою. Загрозливим є стан оплати праці на селі. Ключове місце сільського господарства у народногосподарському комплексі обумовлює потребу негайного розв'язання проблеми узгодження цін і прибутковості підприємств аграрної сфери. Йдеться про необхідність внесення серйозної корекції в економічний механізм. Його функціонування, на жаль, не вирішує питання фінансового забезпечення комплексу. Можливим варіантом виходу з нинішнього кризового стану може стати перехід аграрного виробництва від галузевої форми розвитку до іншої

конкурентної, в якій би відбувався процес взаємодії вільних ринкових сил згідно з принципом самоорганізації.

Нині постає ряд питань, які необхідно розв'язати:

- поліпшення якості продукції;
- забезпечення екологізації продукції;
- мінімізація використання продукції;
- забезпечення конкурентоспроможності продукції;
- оптимізація рівня цін;
- задоволення попиту на ринку і надання максимуму пропозиції.

Зміцненню конкурентоспроможності продукції АПК перешкоджають такі чинники:

- 1) низький рівень розвитку фінансово-кредитної системи;
- 2) відсутність галузевих кооперативних банків;
- 3) нерозвиненість сфери страхування кредитних та виробничих ризиків;
- 4) нерозвиненість інфраструктури АПК;
- 5) низький рівень спеціалізації функціонуючих господарств.

Основними напрямками подолання даних проблем є:

- 1) збільшення експортного потенціалу вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції;
- 2) налагодження сучасної інфраструктури аграрного;
- 3) посилення кооперації виробників сільськогосподарської продукції;
- 4) налагодження співпраці між виробниками сільськогосподарської продукції та дослідними установами;
- 5) створення спеціалізованих банків для кредитування сільськогосподарських підприємств на пільгових засадах.

Спостерігається значна невідповідність між виробництвом сільськогосподарської продукції та її переробкою. Район не в змозі переробити на власних підприємствах харчової промисловості цю продукцію повністю. Розвиток галузі має відбуватись шляхом впровадження нових технологій, поглиблення переробки сільськогосподарської сировини, розширення мережі малих підприємств, які здатні швидше пристосуватись до потреб ринку. Підвищення ефективності сільського господарства не можливе без здійснення земельної реформи (впровадження приватної власності на землю, зміна форм господарювання тощо). Поряд з цим, необхідні оптимізація структури АПК відповідно до кон'юнктури ринку. Загострення суперечностей у сфері агропромислового виробництва зумовлює необхідність активізації держави щодо його регулювання з тим, щоб забезпечити, з одного боку, відповідний рівень цін, доходів та обсягів виробництва для виробників, а з іншого – охорону і правильне використання земель і водних ресурсів, а також наукове забезпечення розвитку АПК.

Необхідність державного регулювання економіки зумовлена також тим, що аграрному сектору притаманна відсталість соціально-економічної структури, а отже, особлива гострота соціальних конфліктів і їх затяжний характер, пов'язаний у розвинених країнах з надвиробництвом, а в інших – з гострим

дефіцитом продовольства. Крім того, є й інші причини, що зумовлюють необхідність такого регулювання. Основою ефективного розвитку агропромислового виробництва в ринкових умовах є не стільки інституціональні зміни, а й рівень та масштаби використання досягнень науково-технічного прогресу, якість виробничого потенціалу, кваліфікація працюючих, їх зацікавленість в досягненні високих кінцевих результатів.

*Дяченко О.О., студ. гр. ЕП-14
(науковий керівник – Харченко І.В., к.е.н., доц.)
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький*

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Головну роль у розв'язанні продовольчої безпеки на регіональному, національному та загальносвітовому рівнях відіграє харчова індустрія як завершальна функціональна ланка виробництва продовольчої продукції й реальний організатор та інтегратор ефективного, раціонального й збалансованого функціонування продовольчого комплексу кожної держави [1, с. 11].

Продовольча безпека – захищеність життєвих інтересів людини, яка виражається у гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності [3]. Молочна промисловість об'єднує підприємства, які виробляють молоко і молочні продукти. Ринок молока та молочних продуктів є одним із основних компонентів продовольчого ринку держави, розвиток якого має велике значення для зростання національної економіки [4, с.148].

Лідуючі позиції серед виробників молока та молочних продуктів в Україні займають: «ТерраФуд», «Молочний Альянс», «Danone Україна», «Альміра», група компаній «Комо», «Рудь», «Люстдорф», «Milkiland Україна», «Вімм-Білл-Данн Україна» та «Волошкове поле».

Для підприємств молочної промисловості характерне виробництво молочної продукції широкого асортиментного ряду (табл.1).

Таблиця 1

Виробництво основних видів молочної продукції [2]

Види продукції	Роки				
	2012	2013	2014	2015	2016
Молоко рідке оброблене, тис. т	912	972	1117	972	961
Масло вершкове, тис. т	88,6	94,3	114	102	103
Сир свіжий неферментований, включаючи сирну сироватку та кисломолочний сир, тис. т	79,0	83,7	74,7	67,8	70,1
Сири сичужні та плавленні, тис. т	168	165	130	124	113
Йогурт та інші ферментовані чи сквашені молоко та вершки, тис. т	489	522	473	426	426
Всього, тис. т	1736,6	1837	1908,7	1691,8	1673,1